

ก
เที๋ขวเมืองกณณจัน

มิตรภาพในสงคราม



รณไฟสมยสงครามโลกครั้งที่ ๒

เส้นทางรถไฟไทย-พม่า ที่ขนานนามว่า “เส้นทางรถไฟสายมรณะ”
 เนื่องจากในสมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 กองทัพญี่ปุ่นได้เกณฑ์เชลยศึก
 และแรงงานชาวเอเชียมาสร้าง
 ภายใต้อาณัติความเป็นอยู่ที่เลวร้าย กระทั่ง
 มีผู้เปรียบเปรยไว้ว่า จำนวนเชลยที่เสียชีวิต
 จากการสร้างทางรถไฟสายนี้ อาจมี
 มากเทียบเท่ากับจำนวนไม้หมอนตลอด
 เส้นทางนั้น



พิพิธภัณฑ์อนุสรณ์สถานช่องเขาขาด

ปัจจุบันได้กลายเป็นเส้นทางที่ดึงดูดนักท่องเที่ยว จ.กาญจนบุรี
 ไม่ขาดสาย และภายหลังก็ปรากฏข้อมูลว่า นอกจากความโหดร้ายของ
 สงคราม ยังมีมิตรภาพทั้งองกามระหว่างนั้น ซึ่งนักท่องเที่ยวจะสัมผัส
 รับรู้ได้ เมื่อได้มาทำความรู้จักกับ จ.กาญจนบุรี ให้มากขึ้น

เมื่อเร็วๆ นี้ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ร่วมกับสถานีโทรทัศน์
 ไทยพีบีเอสโดยรายการ “ทั่วอินแดนไทย” จัดกิจกรรม “ตามรอยประวัติ
 ศาสตร์ มิตรภาพ สันติภาพ ความทรงจำ ที่จังหวัดกาญจนบุรี” นำผู้ชม
 รายการกว่า 30 ชีวิต เดินทางไปท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ย้อนรอย



รูปปั้นเซอร์เจ็ดเวิร์ด เบียร์ ดัลลอป



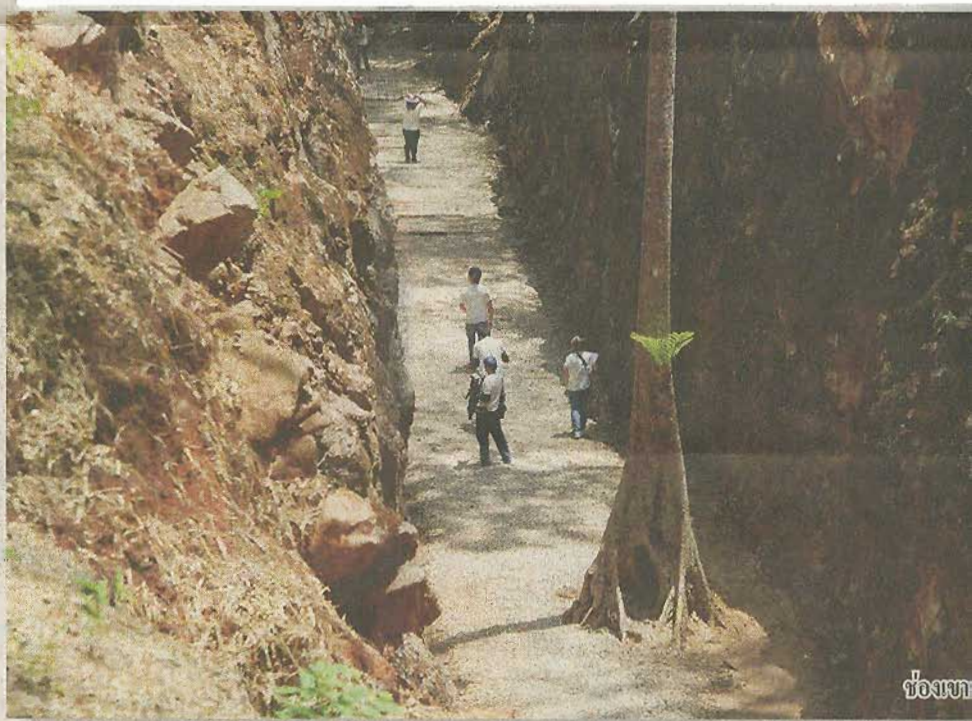
วางพวงมาลาไว้ลึก

ตั้งอยู่บริเวณทางหลวงหมายเลข 323 ก.ม.ที่
 64-65 ที่มุ่งหน้าสู่อ.ทองผาภูมิ

อนุสรณ์สถานฯ แห่งนี้ สร้างขึ้นเพื่ออุทิศให้
 กับเชลยศึกและแรงงาน ที่ได้รับความทุกข์ทรมาน
 อย่างแสนสาหัส และเสียชีวิต ณ บริเวณนี้

ย้อนไปเมื่อช่วงเดือนเม.ย.2486 เชลยศึก
 และคนงานถูกเร่งให้ทำงานหามรุ่งหามค่ำ ต้อง
 ดัดช่องเขาให้ขาดออกจากกัน โดยมีเครื่องมือ
 เพียงพลั่ว ชะแลง เครื่องดอก หรือค้อนขนาด
 ใหญ่เท่านั้น

แสงแวบๆ จากกองไฟที่ส่องกระทบเรือน



ช่องเขา

สร้างที่ผอมโซของคนงานบริเวณที่ตัดช่องเขา
 นี้เอง เป็นที่มาของชื่อ “ช่องไฟนรก” (Hellfire
 Pass) หรือ “ช่องเขาขาด”

ปัจจุบันบริเวณนี้ยังมีรางรถไฟเก่าให้เห็น
 บางส่วน และยังมีลูกหลานของบรรดาเชลย
 ญะเวียนมาวางพวงมาลาดอกไม้ ไร่ร้อยให้
 ที่สังเวทชีวิตให้กับการสร้างทางรถไฟสายนี้
 อยู่ กระทั่งได้รับกา
 ยกย่องจากทั่วโลก

ขณะที่บริเวณด้านหน้าอนุสรณ์สถานฯ มี
 “พิพิธภัณฑ์อนุสรณ์สถานช่องเขาขาด” ที่ นาย
 เจ จี-ทอม มอร์ริส อดีตเชลย ได้รวบรวมทุน
 ก่อตั้งขึ้น ภายในนอกจากแสดงประวัติการ

ก่อสร้างทางรถไฟสายนี้ ยังมีสิ่งของเครื่องใช้
 ของเชลยในสมัยนั้น อาทิ เครื่องสังเวท สมุด
 บันทึกร และภาพวาดของเชลยศึก เป็นต้น

ไม่ไกลกันเป็นที่ตั้งของรีสอร์ท “โฮมพูเตย”
 ที่ คุณตาณิศวรร วรณโชติ เจ้าของรีสอร์ท
 ได้อุทิศส่วนหนึ่งตั้งเป็นอนุสรณ์สถานทาง
 รถไฟสายไทย-พม่า หลังจากได้รู้จักกับ “เซอร์
 เจ็ดเวิร์ด เบียร์ ดัลลอป” พี่ชายนายอรรถเชลย
 ศึก ที่บังเอิญล่องเรือผ่านมา เมื่อครั้งเดินทาง
 กลับมาประเทศไทยเป็นครั้งแรก ตั้งแต่จบ
 สงครามโลกครั้งที่ 2

จุดแรกที่สะดุดตา คือ ขบวนรถไฟเก่าที่ใช้



รางรถไฟเก่า



นิทรรศการที่โฮมพูเตย

ชั้นลิโ

งานจริงในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 ใกล้กันมี
รูปปั้นของเซอร์เอ็ดเวิร์ด เวียร์ ดัดลอป รวมทั้ง
อาคารจัดแสดงภาพถ่าย และจดหมาย แสดง
มิตรภาพที่งอกงามระหว่างคุณดาควิลล์และ
อดีตเชลยศึกหลายคนที่จะเวียนมาหา

นอกจากนี้ยังมีห้องนิทรรศการภาพ ทั้งภาพ
ลายเส้น และภาพระบาย ผลงานของ “แจ็ก
ซอลักเกอร์” อดีตทหารสังกัดกองบัญชาการ
ทหารออสเตรเลีย ที่วาดในค่ายเชลยศึกใน
สิงคโปร์และไทย ส่วนใหญ่เกี่ยวกับการรักษา
เชลยที่เจ็บป่วย และยังจำลองห้องผ่าตัด รวมถึง
เครื่องมือทางการแพทย์ที่ดัดแปลงจากสิ่ง
รอบตัว จัดแสดงอยู่ใกล้กันด้วย

อีกผู้หนึ่งที่มีบทบาทสำคัญในการช่วย
เหลือเชลยที่ถูกเกณฑ์มาสร้างทางรถไฟสาย
มรณะ คือ “นายบุญผ่อง สิริเวชชะพันธ์”
เจ้าของร้านยาใน
ชุมชนปากแพรก
อ.เมืองกาญจนบุรี
ที่แอบช่วยเหลือส่ง



เครื่องใช้ของเชลยศึก

ซ่อมแซมเหนือประตูหน้าต่าง และประตูบาน
เฟี้ยมที่สะท้อนความเก่าแก่ของบ้าน อีกทั้งสี
เหลืองสุกที่ใช้ทาบ้าน ยังเป็นสีธรรมชาติจาก
ดินทุ่งนาทราย ที่นำมากรองแล้วผสมกับน้ำข้าว
เหนียว ซึ่งมีความคงทนหลายปี

ปัจจุบันบ้านหลังนี้เปิดเป็นร้านกาแฟที่มี
เสน่ห์มากแห่งหนึ่ง

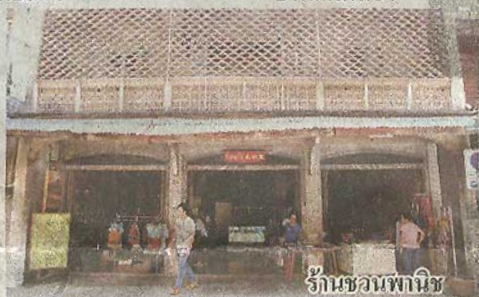
ที่น่าสนใจอีกหลังคือ “บ้านชวนพานิช”
หรือเรียกกันติดปากว่า “บ้านเก่าราคา 9,000
บาท” ตามคำก่อสร้างเมื่อ 80 ปีที่แล้ว จุดเด่น



บ้านลิทธิสังข์



บ้านแค้นทอง



ร้านชวนพานิช

ยารักษาโรคให้เชลยอย่างลับๆ ระหว่างที่เชลย
ติดตามทหารญี่ปุ่นมาทำธุระในเมือง

ปัจจุบันแม้นายบุญผ่องจะเสียชีวิตแล้ว แต่
“ร้านลิทธิโอสด” และ “บ้านบุญผ่อง” ยังตั้ง
ตระหง่านอยู่กลางชุมชนปากแพรก เช่นเดียวกับ
อาคารอื่นๆ ในยุคสมัยเดียวกัน ที่ก่อสร้าง
สวยงามตามแบบจีนโบราณดูดี และมียกทอง
เที่ยวเวเวียนไปถ่ายรูปรออยู่เสมอ

อาทิ “บ้านลิทธิสังข์” สร้างขึ้นในสมัย
รัชกาลที่ 5 โดดเด่นด้วยลวดลายปูนปั้นประดับ

คือลวดลายลูกกรงระเบียง และป้ายชื่อร้านที่
เป็นของแท้ดั้งเดิม

นอกจากนี้ยังมี “โรงแรมกาญจนบุรี” สร้าง
ขึ้นก่อนสงครามโลกครั้งที่ 2 และ “บ้านแค้น
ทอง” บ้านทรงจีนอายุกว่า 140 ปี รวมถึง
อาคารอีกหลายหลังที่ชาวชุมชนยังช่วยกัน
รักษารูปแบบดั้งเดิมไว้ เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้
สัมผัสสัมผัส พร้อมๆ กับเรียนรู้ประวัติศาสตร์ของ
ชุมชนแห่งนี้

วิภาวี จุฬามณี